

VINIČAN

PREDICA IZ ADLEŠIČ

Drobne vesti. V Berolinu so nedavno postavili spomenik na grobu češkega glasbenika Jožefa Řebíčka, katerega je poklic prisilil, dolga leta živeti v tujini. Umrli je bil eden izmed tistih nadarjenih čeških glasbenikov, ki jih boj za obstanek žene v tujino, kjer potem s svojim umom pomagajo k razvoju tuje umetnosti. Řebíček se je porodil l. 1844. v Pragi, kjer je dovršil študije na konservatoriju. L. 1861. je bil kot izvrsten goslar angažiran od Liszta k dvorni kapeli vimbarski; pozneje je služboval v Pragi, Wiesbadenu in v Berolinu, kjer je l. 1904. umrl. Řebíček je zložil nekoliko zelo dobrih glasbenih del. — V Galiciji je sedaj 112 gledaliških kmečkih društev. Ta vest je skoraj neverjetna, toda je resnična. Namen teh društev je kmečko ljudstvo odvaditi krčme in navdušiti za pošteno zabavo. Ta društva je ustanovil „Związek teatrów i chorów włościan-skich“, katerega predsednik je dr. Z. Gargas, avtor izredno zanimive knjizice pod naslovom „Teatry chłopskie w Galiciji“ (1903). — Pod naslovom „Przedświt“ je bilo v Varšavi ustanovljeno društvo, ki bode gmotno podpiralo poljske mlade umetnike, ki študirajo v tujini, po dovršenih študijah jim bo pa moralno in gmotno pripravljalo pot k umetniški karijeri ne le doma, temveč tudi v tujini. — Angleško-ameriški pisatelj E. Van Norman je izdal knjigo „Poland, the knight among Nations“ (Poljsko, vitez med narodi). Uvod h knjigi je napisala genijalna poljska umetnica Helena Modrzejewska. Spis ima 360 strani in je bogato okrašen s podobami. Pisatelj opisuje v 20 poglavjih sedanje poljske razmere z umetniškega, narodopisnega in zgodovinskega stališča. E. Van Norman je urednik enega izmed najuglednejših ameriških listov „American Review of Reviews“. — Glasilo ženskega gibanja na Poljskem, „Bluszcz“, je objavilo vrsto zanimivih člankov o ženstvu v poljskem

časnikarstvu izpod peresa E. Żmijewskiej. Iz člankov se razvidi, da veliko število poljskih žen že nekoliko desetletij deluje zelo dobro na časnikarskem polju, zlasti v uredništvih varšavskih listov. — Ruski pisatelj A. I. Jacimirski je izdal v ruskem jeziku dva obsežna zvezka (913 str.) o najnovejši poljski književnosti. Knjiga ima naslov „Novějšaja poljskaja literatura“. Delo priča o nadarjenosti in vestnosti g. Jacimirskega, ima 32 krasnih podob in stane 4 rublje. Knjigo je izdala tvrdka O. N. Popov v Peterburgu. Podobno knjigo je izdal tudi poljski pisatelj W. Feldman pod naslovom „Współczesna Literatura Polska (1864–1907)“. Spis ima 704 str. in stane K 9— pri H. Altenbergu v Lvovu. — Kakor „Błgarska Sbirka“ poroča, piše g. Jacimirski sedaj delo o novi bolgarski književnosti (od prerojenja do sedaj). — V Moskvi sta izdala Čeh Iv. Koniček in Rusin B. Aristov publikacijo pod naslovom „Russko-Slavjanskij Ežegodnik za 1908.“ (Str. 330.) Cena 1 rub. 50 kop. Spis podaja čitateljem poročilo o ruski trgovini, obrtu in statistiki. V zadnjem oddelku so enake vesti tudi o drugih Slovanih. Knjiga dalje obsega opis narodne organizacije na Češkem, opis potovanja po slovanskih zahodnih mestih, kronološki pregled zgodovine raznih slovanskih narodov. — Rusko zgodovinsko društvo je izdalo spis izpod peresa gospě E. I. de Witte pod naslovom „Sv. pervoučitelji slavjanske Kirill i Metodij i kuljturnaja rol ih v Slavjanstvě i Rossii.“ Gospá de Witte, ki je navdušena Slovanka in je že napisala mnogo spisov, zlasti potopisov, je zbrala v tej knjigi glavne znane podatke o svetih solunskih bratih. Pisateljica, ki dobro pozna celo cirilo-metodijsko književnost, podaja v kratkih črticah natančno sliko one dobe, ko se je začela omika celega slovanskega sveta. Kritič „Mosk. Vědomosti“, eden izmed prvih poznavalcev Slovanstva na Ruskem, prof. A. S. Budilovič, se izraža o tej knjigi z velikim priznanjem. — Slovaški delniški društvi tiskovno in zalagateljsko v Turč. Sv. Martinu sta se združili, kar bode gotovo zelo koristilo razvoju slovaške književnosti. Lani se je natisnilo knjig za 46.634 kron, leta 1906. samo za 33.425 kron. Lani se je prodalo knjig za 21.915 kron l. 1906. samo za 13.398 kron. To je za slovaške revne književne razmere res velikanski napredek. Ko sta se sedaj društvi združili, bode napredek še večji. Fr. Št.

0860

Naše slike. Dr. Ivan Šarič je prvi Bošnjak, ki je dosegel škofovsko čast. Kot pesnik in pisatelj vživa velik ugled v hrvaškem slovstvu; njegovo glasilo je „Vrhbosna“. Iskrenemu prijatelju Slovencev srčno čestitamo in mu želimo, da ga Bog ohrani mnogo let hrvaškemu narodu v Bosni!

„Marijino vnebovzetje“ (str. 339.) je ol-

TETA V BELOKRANJSKI SVATBI

tarna slika na Kopanju blizu Grosuplja. Slikal jo je, kakor pove napis, Zebey l. 1769. Sedanji župnik g. Žužek je dal sliko restavrirati g. Petru Žmitku; naša podoba nam kaže sliko po prenovljenju.

Iz jubilejskega spreveda, v katerem so se Slovenci pokazali v toli mnogovrstni in izbrani slikovitosti svojih narodnih noš, kakor gotovo se nikoli prej, podajamo zopet nekaj fotografij. Gorenjci so predstavljali lovsko skupino, katere vodilna misel je bila triglavska pravljica o Zlatorogu. Nekaj posebnega so bili Belokranjci v svojih pristnih

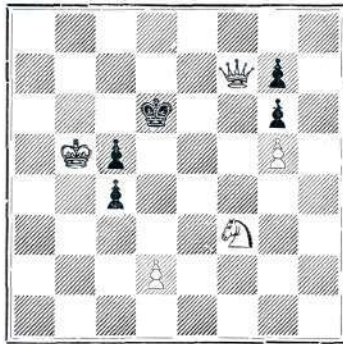
nošah in običajih, v folklorističnem oziru gotovo najzanimivejši del slovenskega naroda. Ker je med Belokranjci precej priseljencev z Balkana še izza turških časov, so njihove noše in običaji ohranile bolj svoj slovanski značaj, kakor drugod, kjer so prišli Slovenci v dotiko z Nemci in Italijani. To se vidi zlasti pri Bojancih. Zeleni Jurij je narodni običaj, ki predstavlja prerodenje narode spomladi. O svetem Juriju hodijo pevci koledovat in z zelenjem okinčani pevajo veselo pesem: „Dósel je dósel zéleni Jurij“. V sprevedu je belokranjska svatba s snežno belino naredila čaroben vtisk.

Šah.

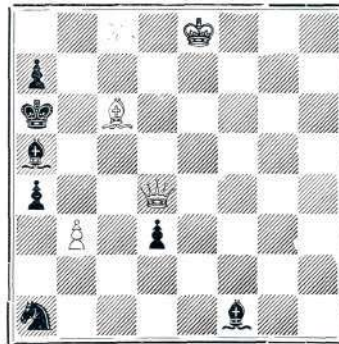
Priraja A. Uršič.

Naloga 342. A. Uršič.
(Original.)

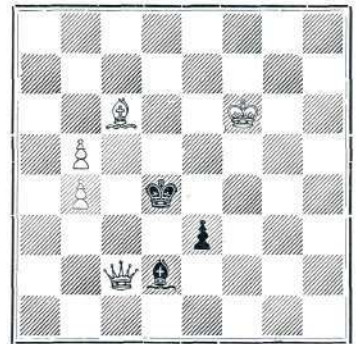
Mat v peti potezi.

Naloga 343. Dr. E. Palkoska.
(Original.)

Mat v tretji potezi.

Naloga 344. A. Uršič.
(Original.)

Mat v drugi potezi.

Rešitev nalog v stev. 3. in 4.

Nal. 327. 1. Kg7, K × g5; 2. Sh6, ♖; 3. Dg4, mat; 1. Ke5, 2. Lf4+, Kf5; 3. Sh6, mat; 1. Sd5; 2. D × d5+, Kg4; 3. Sf6, mat. — Nal. 328. 1. Sc5, Kg5; 2. Dh4, ♖; 3. S, mat; 1. S5; 2. Se4, g4; 3. Dh1, mat. — Nal. 329. 1. Se2, ♖; 2. S, D; mat. — Nal. 330. 1. Ke5, Kc3; 2. Ke4, Kb4; 3. Gc7, Kc3; 4. Gd5, mat; 1. Ke3; 2. Sf4, Kf3; 3. Dg2+, Ke3; 4. De2, mat. — Nal. 331. 1. Tf3, G × f5; 2. Db8+, Kd4; 3. Lf2, mat;

1. Sd3+, 2. T × d3, ♖; 3. D, S mat; drugo lahko. — Naloga 332. 1. Le5, e7 × f6; 2. Td5+, K × e5; 3. Sf3, mat; 1. d6; 2. Db3+, K × e5; 3. Sd3, mat, drugo lahko. — Nal. 333. 1. De8, ♖; 2. S, T, D mat; — Nal. 334. 1. Dg2, ♖; 2. g5 do g6, ♖; 3. D, mat. — Nal. 335. 1. Dg8, ♖; 2. S, D, mat.

Popravek. V nalogi št. 336 je izostal na b7 črni, na b6 pa beli pešec. Brez njih se naloga reši v dveh potezah.

ZELENI JURIJ